

Sprawozdanie z Konferencji na temat „Postępowanie z dzieckiem niesłyszącym – przegląd metod” – Poznań 31 XI - 1 XII 2000 roku

W dniach 30.11-01.12.2000 r. z inicjatywy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla Dzieci i Młodzieży ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi, przy współpracy UAM oraz szczególnej opiece i pomocy prof. I. Obuchowskiej, odbyła się w Poznaniu Konferencja na temat „Rehabilitacja dziecka z wadą słuchu – przegląd metod”.

Spotkanie zgromadziło 250 uczestników: pedagogów, psychologów i logopedów pracujących na terenie Wielkopolski, a także Wrocławia, Raciborza, Szczecina i wielu innych ośrodków.

Program Konferencji został pomyślany jako prezentacja różnych stanowisk i poglądów dotyczących metod rehabilitacji dzieci z wadami słuchu.

Omówienie teoretyczne poszczególnych metod powierzyliśmy znanym i niekwestionowanym autorytetom z kraju i zagranicy.

Cennym uzupełnieniem wykładów były wystąpienia praktyków – nauczycieli i logopedów zaangażowanych bezpośrednio w pracę nad kształtowaniem mowy u dzieci z uszkodzonym słuchem.

Prof. A. L o w e – surdopedagog z Niemiec – w swoim referacie omówił potrzebę i konieczność wczesnej stymulacji słuchu. Po raz kolejny z wielkim naciskiem podkreślił, że szczególnie w dobie rozwoju techniki (a więc doskonałych aparatów słuchowych oraz możliwości dokonywania wszczepienia implantu ślimakowego) nie wolno zaprzepaścić szansy, jaką daje dziecku wczesna rehabilitacja. H. R o s i e r z Instytut voor Doven Saint-Michielsgestel z Holandii zaprezentował funkcjonowanie Instytutu i omówił rolę, jaką pracownicy Instytutu spełniają w kształtowaniu postaw rodziców wobec ich dzieci. Rozważania zostały poparte filmem ilustrującym pracę różnych zespołów terapeutycznych.

Kolejnym zaproszonym gościem była L. L e m p a r t z Ośrodka ORATOR we Wrocławiu. Prelegentka omówiła sposób funkcjonowania Ośrodka, sformułowała zasady pracy z rodziną dziecka, zaprezentowała również bardzo interesujące filmy przedstawiające dzieci na różnym etapie terapii.

Prof. K. K r a k o w i a k przypomniła, na czym polega system fonogestów, system pozwalający lepiej odczytywać mowę z ust i korzystnie wpływać na rozwój języka.

Uzupełnieniem rozważań były wystąpienia mgr J. L e s z k i z Ośrodka dla Dzieci Niesłyszących w Kaliszu oraz E. D o m a g a ł y - Z y ś k z Lublina.

Mgr J. L e s z k a przedstawiła filmy dotyczące nauczania dzieci głuchych (na różnych poziomach edukacji) w oparciu o metodę fonogestów w Ośrodku w Kaliszu, natomiast E. D o m a g a ł a - Z y ś k omówiła nauczanie języka angielskiego dzieci niesłyszących, u których wcześniejszą rehabilitację czy raczej należałoby powiedzieć – sposób kształcenie języka oparto na fonogestach.

Drugi dzień Konferencji rozpoczął wykład prof. B. S z c z e p a n k o w s k i e g o z Ośrodka dla Dzieci Głuchych w Warszawie. Autor przybliżył historię oraz teoretyczne podstawy języka migowego, podkreślając, że jest to sposób komunikacji zainspirowany przez same osoby niesłyszące.

O pracy wykorzystującej ten sposób komunikacji z dziećmi i osobami niesłyszącymi mówiła B. Z i a r k o w s k a - K u b i a k z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Głuchych w Szczecinie. W swoim wystąpieniu Autorka, wspierając się bogatym materiałem filmowym, wskazywała na rolę, jaką język migowy pełni w życiu dzieci i rodziców.

Prof. A. K o r z o n z Akademii Pedagogicznej w Krakowie przedstawiła funkcjonującą głównie w Stanach Zjednoczonych metodę totalnej komunikacji.

Rehabilitacja dzieci, ich możliwości i kompetencje językowe wpływają w określony sposób na dalszą drogę kształcenia. O możliwościach edukacyjnych dzieci z wadami słuchu, o trudnych wyborach dróg edukacyjnych mówiła dr J. K o s m a ł o w a.

Myślą przewodnią naszego przedsięwzięcia była prezentacja, a nie wartościowanie różnych metod rehabilitacji dzieci z wadami słuchu. Ideę taką ukształtowały doświadczenia płynące z naszej pracy diagnostycznej, doświadczenia dowodzące, że wśród dzieci z wadą słuchu sporą część stanowią te, które nie posługują się mową dźwiękową, a rozwój ich języka także pozostawia wiele do życzenia. Często są to dzieci, które nie potrafią w żaden sposób porozumiewać się z otoczeniem, nauczycielami, rodziną. Nie potrafią informować o swoich potrzebach emocjonalnych, o wątpliwościach natury społecznej, nie potrafią rozmawiać o problemach dorastającego człowieka. Nie rozwiązane problemy są więc źródłem wielu frustracji, rozczarowań, zakłopotania czy po prostu smutku.

Organizując Konferencję chcieliśmy zasygnalizować, że podstawowym celem rehabilitacji jest wspieranie rozwoju, pomoc dziecku w odnalezieniu siebie w świecie, pomoc w zrozumieniu świata. Metodą osiągnięcia tego celu jest komunikowanie się z dzieckiem. *dialog rozmowa*

Przełamywanie barier komunikacyjnych często oznacza, że to my, ludzie słyszący, winniśmy wykazać gotowość do innych form porozumiewania się, bo zbyt późna diagnoza dziecka, zbyt późna rehabilitacja i ograniczenia są tak duże, że uniemożliwiają dziecku opanowanie mowy dźwiękowej.

Dorota Jarosz

Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, Poznań